

Quicksan Wet
natuurbescherming
ter plaatse van:

**Eemsdelta college, RENN4 en
verpleeghuis Solwerd
te Appingedam**

projectnummer

181905

Verantwoording

RAPPORT	
Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming
Locatie onderzoek	Eemsdelta college en RENN4 + verpleeghuis Solwerd te Appingedam
Projectnummer	181905
Versie rapportage	1
Auteur	S. Nap BSc.
Controle en vrijgave	S. Westbroek MSc.
Paraaf vrijgave	
Datum	4 oktober 2018

OPDRACHTGEVER	
Naam	Gemeente Appingedam
	Postbus 15
	9900 AA APPINGEDAM
Contactpersoon	Dhr. M. van der Gaag

UITGEVOERD DOOR

Kantoor Zuidwolde
Industrieweg 20
7921 JP Zuidwolde
Tel: 0528 373 982

Info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

Kantoor Appingedam
Opwierderweg 160
9902 RH Appingedam
Tel: 0596 633 355

Kantoor Almere
Transistorstraat 91-34
1322 CL Almere
036 82 00 397

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een quickscan Wet natuurbescherming die is uitgevoerd ter plaatse van **Eemsdelta college en RENN4 + verpleeghuis Solwerd te Appingedam**, in opdracht van **gemeente Appingedam**. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	5
1.2	Scope.....	5
1.3	Kwaliteitsborging	5
1.4	Leeswijzer.....	6
2.	ONDERZOEKSLOCATIES EN NABIJE OMGEVING	7
2.1	Beschrijving onderzoekslocaties en directe omgeving	7
2.2	Beschrijving toekomstige plannen	14
2.3	Beschermde gebieden in de omgeving.....	15
2.3.1	Natura 2000.....	15
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	16
3.	NATUURWETGEVING	17
3.1	Soortenbescherming.....	17
3.2	Gebiedsbescherming	18
3.3	Zorgplicht	19
4.	METHODE	20
4.1	Literatuurstudie	20
4.2	Veldbezoek.....	20
5.	RESULTATEN	21
5.1	Vaatplanten.....	21
5.2	Vogels.....	21
5.3	Grondgebonden zoogdieren	23
5.4	Vleermuizen	25
5.5	Amfibieën en reptielen	29
5.6	Vissen	30
5.7	Overige soorten	30
6.	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	31
6.1	Algemeen	31
6.2	Conclusie soortenbescherming.....	31
6.3	Conclusie gebiedsbescherming.....	32
6.4	Aanbevelingen en advies	32
6.5	Verantwoording	33
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	34

Bijlage 1 Overzicht vrijgestelde soorten Groningen

Onze rapportage is opgezet in kleur, om het u bij het lezen van het digitale document visueel aantrekkelijk te maken. Uiteraard kan het document ook op papier worden afgedrukt, waarbij we willen wijzen op de mogelijkheid om het document in zwart-wit af te drukken om kosten en toner te besparen.

1. Inleiding

In opdracht van gemeente Appingedam is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Eemsdelta college aan de Pastorielaan 11, RENN4 aan de Pastorielaan 2 en verpleeghuis Solwerd aan de Solwerderweg 9 te Appingedam.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen sloop van de bebouwing en daaropvolgende nieuwbouw ter plaatse van de onderzoekslocaties.

Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is een beeld te krijgen van de aanwezige habitats en de voorkomende beschermde dier- en plantensoorten ter plaatse van de onderzoekslocaties.

1.2 Scope

In dit rapport is een quickscan Wet natuurbescherming beschreven. Hierin is onderzocht of er negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten en zo ja, of nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is.

Bij ruimtelijke ingrepen moet vooraf worden getoetst of schade op kan treden aan bestaande Natura 2000-gebieden. Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Opgemerkt wordt dat deze rapportage geen verstorings- of verslechteringstoets of PAS-berekening bevat. In dit rapport is beoordeeld of significante effecten op Natura 2000-gebied verwacht kunnen worden en of er nadere toetsing met betrekking tot Natura 2000-gebieden noodzakelijk is.

1.3 Kwaliteitsborging

Eco Reest streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren.

Eco Reest Holding is gecertificeerd volgens “NEN-EN-ISO 9001:2008”, voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, gebouwen en managementondersteuning, met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten.

Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk. Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest BV, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing ff/75a/2014/061, geldig tot 16 maart 2020). Deze ontheffing van de Flora- en faunawet is ook geldig onder de huidige Wet natuurbescherming.

Conform de eisen uit onze ethische code behandelt Eco Reest BV alle gegevens vertrouwelijk, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de locatie, omgeving en het ontwikkelingsplan beschreven. In dit hoofdstuk wordt tevens aangegeven welke beschermde gebieden in de directe omgeving aanwezig zijn. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de regelgeving uit de Wet natuurbescherming die hier relevant is. In hoofdstuk 4 worden de gebruikte onderzoeksmethoden beschreven. De resultaten van de toets aan de Wet natuurbescherming worden beschreven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 worden conclusies weergegeven en aanbevelingen gedaan. Besloten wordt met een overzicht van geraadpleegde bronnen.

2. Onderzoekslocaties en nabije omgeving

In dit hoofdstuk wordt de huidige en toekomstige situatie van de onderzoekslocaties beschreven en wordt een overzicht gegeven van de beschermde gebieden in de omgeving van de onderzoekslocaties.

2.1 Beschrijving onderzoekslocaties en directe omgeving

De onderzoekslocaties zijn gelegen aan de Pastorielaan 11, Pastorielaan 2 en Solwerderweg 9 te Appingedam.

- Het gebouw aan de Pastorielaan 11 betreft de onderwijsinstelling Eemsdelta college. Aan de westzijde van het schoolgebouw ligt een groot sportveld. De onderzoekslocatie is omgeven door rijen met bomen, bosschages en een sloot.
- Het gebouw aan de Pastorielaan 2 betreft de onderwijsinstelling RENN4. De onderzoekslocatie wordt omgeven door rijen met bomen en bosschages. Aan de westzijde van het gebouw bevindt zich een speelplein.
- Het gebouw aan de Solwerderweg 9 betreft het verpleeghuis Solwerd. De onderzoekslocatie wordt omgeven door rijen met bomen en bosschages. Aan de zuidzijde van het gebouw ligt een grote vijver met een voormalige dierenweide.

In de nabije omgeving is veel groen aanwezig, bestaande uit struikgewas, heggen, verschillende boomsoorten en landbouwgebied. Er zijn meerdere watervoerende elementen binnen de onderzoekslocaties aanwezig.

In onderstaande figuur 2.1 zijn de onderzoekslocaties aangegeven.

Figuur 2.1. Onderzoekslocaties rood omlijnd; 1: Emsdelta college, 2: RENN4, 3: Verpleeghuis Solwerd (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

In figuur 2.2 tot en met 2.6 zijn overzichtsfoto's opgenomen van de onderzoekslocatie Emsdelta college.

Figuur 2.2. Vooraanzicht van het schoolgebouw en kantine, gezien vanaf de Pastorielaan.

Figuur 2.3. Hoofdingang van het schoolgebouw gezien vanaf de parkeerplaats aan de voorzijde.

Figuur 2.4. Overzichtsfoto van het schoolgebouw gezien vanaf het sportveld.

Figuur 2.5. Achterzijde van het schoolgebouw en gymlokaal, gezien vanaf de parkeerplaats aan de achterzijde.

Figuur 2.6. Overzichtsfoto van het bij-lokaal, ligging aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie.

In figuur 2.7 tot en met 2.10 zijn overzichtsfoto's opgenomen van de onderzoekslocatie RENN4.

Figuur 2.7. Voorzijde van het schoolgebouw met schoolplein.

Figuur 2.8. Overzichtsfoto achterzijde van het schoolgebouw, gezien vanuit oostelijk richting.

Figuur 2.9. Zijaanzicht van het schoolgebouw, gezien vanuit noordelijke richting.

Figuur 2.10. Binnen speelplaats, gezien vanuit noordelijke richting.

In figuur 2.11 tot en met 2.16 zijn overzichtsfoto's opgenomen van de onderzoekslocatie verpleeghuis Solwerd.

Figuur 2.11. Overzichtsfoto tuin en omgeving nabij oostelijk woonvleugel.

Figuur 2.12. Overzichtsfoto gezien vanaf de grote vijver aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.13. Overzichtsfoto vooraanzicht van de hoofdingang, gezien vanaf de westzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.14. Overzichtsfoto van de achterzijde van een woonvleugel van de onderzoekslocatie, gezien vanuit het noorden.

Figuur 2.15. Overzichtsfoto van de achterzijde van de onderzoekslocatie, gezien vanuit het noorden.

Figuur 2.16. Overzichtsfoto van het binnenplein, bevindt zich in de midden van de onderzoekslocatie.

2.2 Beschrijving toekomstige plannen

De opdrachtgever is voornemens om in de zomer van 2019 de bebouwing binnen onderzoekslocatie drie (zie figuur 2.1) te slopen. Daarna zal ter plaatse van deze onderzoekslocatie een nieuwe onderwijsvoorziening (campus) worden gebouwd. De nieuwe onderwijsvoorziening moet in het najaar 2021 gereed zijn. Nadat de nieuwe onderwijsvoorziening in gebruik is, zal worden begonnen met de sloop van de gebouwen binnen onderzoekslocaties één en twee (zie figuur 2.1).

Ten behoeve van de werkzaamheden zal er enig groen verwijderd worden.

2.3 Beschermde gebieden in de omgeving

2.3.1 Natura 2000

De onderzoekslocaties zijn gelegen ten westen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de Waddenzee (zie figuur 2.17). De afstand tussen de onderzoekslocatie en dit Natura 2000-gebied bedraagt ruim drie kilometer.

Gelet op de afstand tot het gebied, de aard van het tussenliggende gebied (bebouwing, wegen, kanalen en landbouwgebied) de kernopgave van het gebied en de aard van de geplande ingreep wordt er geen onderzoek in het kader van gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming uitgevoerd (zie ook paragraaf 1.2 scope). Er worden geen significante toename in verkeer of stikstofuitstoot uit de gebouwen verwacht. Een toetsing in het kader van de PAS is daarom niet nodig.

Figuur 2.17. De afstand tussen de onderzoekslocatie en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (bron: Rijksoverheid).

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Op de kaart in figuur 2.18 is te zien dat in de directe omgeving van de onderzoekslocaties geen sprake is van een gebied uit de het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De dichtstbijzijnde beschermde gebieden liggen op circa één kilometer en betreffen “Kruiden- en faunarijk grasland”, “Haagbeuken- en essenbos”, “Bestaande natuur land” en “Overige natuur- en bosgebied”. Deze gebieden zijn aangemerkt als NNN beheergebied.

Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN is verder onderzoek naar invloeden op het NNN niet van toepassing.

Figuur 2.18. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het NNN (bron: provincie Groningen).

3. Natuurwetgeving

In Nederland is de bescherming van soorten en gebieden geregeld in de Wet natuurbescherming. De provincies zijn bevoegd gezag met betrekking tot het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor soortenbescherming en vergunningen ten behoeve van gebiedsbescherming.

3.1 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten zijn beschermd indien deze in gebruik zijn. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Overige soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is Artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

3.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Met de Wet natuurbescherming is de gebiedsbescherming van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen worden aangeduid als Natura 2000-gebieden.

In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied zijn zowel de te beschermen waarden van de Vogelrichtlijn- als het Habitatrichtlijngebied opgenomen. Dit zijn habitattypen of soorten die typerend zijn voor een bepaald gebied. Deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn in het aanwijzingsbesluit opgenomen als zogenaamde instandhoudingsdoelen. Elk gebied is specifiek voor een of meer van deze instandhoudingsdoelen aangewezen. Met deze nationale deelverplichtingen wordt bijgedragen aan de Europese verplichting die beoogt het goede voortbestaan van deze natuurwaarden zeker te stellen.

Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Deze wordt aangevraagd bij de provincie waar de ingreep plaatsvindt. De effecten op de beschermde waarden kunnen zowel direct als indirect (externe werking) zijn. “Extern” betekent zowel dat instandhoudingsdoelen beschermd moeten zijn tegen invloed van buiten het gebied als dat soorten die een levensfunctie buiten het gebied hebben, daar ook volledige bescherming genieten.

Bij het bepalen of de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben, moet ook rekening gehouden worden met de overige ontwikkelingen in de omgeving van het beschermde gebied. Door een combinatie (cumulatie) van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

Sinds 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden, waarin het beleid voor stikstofgevoelige natuurgebieden is geregeld. De PAS heeft betrekking op Natura 2000-gebieden waar stikstofgevoelige natuur aanwezig is. Als onderdeel van de PAS wordt met het rekenprogramma AERIUS bepaald of de stikstofdepositie door de voorgenomen plannen zodanig verandert dat een melding of vergunningsaanvraag bij de provincie nodig is.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland NNN is een samenhangend netwerk van gebieden met veel natuurwaarden. Het NNN moet voorkomen dat planten en dieren door isolatie van gebieden uitsterven en dat de Nederlandse biodiversiteit afneemt. In het NNN zijn opgenomen:

- Natura 2000-gebieden, bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en (robuuste) verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden);
- grote wateren.

Voor het NNN geldt het toetsingskader van het Structuurschema Groene Ruimte 1995 (SGR). Dit is overgenomen in de Nota Ruimte. Deze nota stelt dat ruimtelijke ingrepen moeten worden getoetst op mogelijk negatieve effecten voor de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Voor het hele NNN geldt een 'nee, tenzij beginsel'. Op grond hiervan dient directe of indirecte aantasting van bos- en natuurgebied waar mogelijk te worden voorkomen. Er is vrijwel altijd een compensatieverplichting in het provinciaal beleid opgenomen.

3.3 Zorgplicht

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. Deze geldt voor zowel soorten als gebieden. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In artikel 1.11 is het als volgt verwoord:

De zorg houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt (...);

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt.*

Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

4. Methode

4.1 Literatuurstudie

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van flora en fauna ter plaatse van de onderzoekslocaties en de nabije omgeving. Deze bureaustudie heeft bestaan uit het opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) van de afgelopen tien jaar. Hierin is een overzicht gegeven van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van ongeveer één kilometer rond de onderzoekslocaties. Deze staan weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4.1. Beschermde soorten binnen één kilometer van de onderzoeksgebieden.

Soort	Bescherming
<i>Vleermuizen</i>	
Gewone dwergvleermuis	HR IV
<i>Vogels</i>	
Boomkruiper	Bern II, categorie 5
Buizerd*	Bern II, categorie 4
Gekraagde roodstaart	Bern II, categorie 5
Gierzwaluw*	Categorie 2
Grote bonte specht	Bern II, categorie 5
Huiszwaluw	Bern II, categorie 5
Koolmees	Bern II, categorie 5
Ooievaar*	Bern II, categorie 3
Pimpelmees	Bern II, categorie 5
Roek*	Categorie 2
Sperwer*	Bern II, categorie 4
Zwarte roodstaart	Bern II, categorie 5

*Nesten van vogels die behoren tot **categorie 1 tot en met 4** zijn **jaarrond** beschermd. Nesten van soorten die vallen onder **categorie 5** zijn eveneens jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieve nestlocaties overblijven in de omgeving. Hoewel deze vogelsoorten vaak terugkeren naar de plaats waar zij het voorgaande jaar hebben gebroed, beschikken ze wel over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen.

Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuur (verspreidingsatlassen en dergelijke). Er zijn geen gegevens aangekocht van bijvoorbeeld PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties).

4.2 Veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 26 september 2018 en is uitgevoerd door mevrouw S. Nap van Eco Reest BV. Het veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens de inventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: droog, half bewolkt, windkracht 2 Bft, temperatuur 16 graden Celsius.

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of de onderzoekslocaties geschikte biotopen bevatten voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor zijn de onderzoekslocaties en de nabije omgeving onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten.

5. Resultaten

Onderstaand zijn de resultaten van zowel het literatuuronderzoek als het veldbezoek weergegeven.

5.1 Vaatplanten

De NDFF maakt geen melding van beschermde vaatplanten binnen een straal van één kilometer rond de onderzoekslocaties.

Binnen de onderzoekslocatie Eemsdelta college zijn verschillende vaatplanten aangetroffen, waaronder: beukenhaag, gewone klimop, laurier, madeliefje, paardenbloem, riet, ruwe berk, sierappel, vuurdoorn en zwarte els.

Binnen de onderzoekslocatie RENN4 zijn weinig vaatplanten aangetroffen, het grootste gedeelte van de onderzoekslocatie is verhard in de vorm speelpleinen. Aan de achterzijde van het schoolgebouw bevindt zich een groot grasveld en er staat een paar kleine struikjes. Naast het parkeerterrein staan een aantal zwarte elzen.

Binnen de onderzoekslocatie verpleeghuis Solwerd zijn verschillende vaatplanten aangetroffen, waaronder: Amerikaanse lijsterbes, blauwspaar, gele lis, gewone es, gewone klimop, gewone vlier, grote brandnetel, kleine brandnetel, meidoorn, paardenkastanje, pitrus, riet, ruwe berk, schietwilg, treurwilg, vleugelnoot, wilde cichorei en zoete kers

De terreinen rondom de onderzoekslocaties zijn deels verhard. Er worden gezien de voedselrijke omstandigheden en het beheer (frequent maaien van grasvelden, deels verhard terrein) geen beschermde soorten binnen en rondom de onderzoekslocaties verwacht.

5.2 Vogels

In de omgeving van de onderzoekslocaties zijn de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend (NDFF): buizerd, gierzwaluw, ooievaar, roek en sperwer.

Het leefgebied van de buizerd bestaat uit uitgestrekte bossen afgewisseld met heide en boerenland, moerasbossen, boerenland met bosjes en houtwallen, duinvalleien met struweel, bosjes in steden. Het voorkeurshabitat gaat uit naar een combinatie van geschikte nestgelegenheid (bos of een bosje) met open land met veel voedsel. De buizerd broedt het liefst in kruinen van bomen, vaak tegen de rand van het bos of soms lager in struiken. Buizerd paren hebben meerdere nesten in een territorium en wisselen van jaar of jaar tussen de nesten.

De buizerd is tijdens het bezoek aan de Eemsdelta college meerdere keren luid roepend waargenomen. Naar alle waarschijnlijkheid zat de buizerd ten zuiden van de onderzoekslocatie rondom de oude kerk van Solwerd. In de bomen binnen en in de directe omgeving van de onderzoekslocaties zijn geen horsten of nestplaatsen van de buizerd waargenomen. Om deze reden worden nestplaatsen van de buizerd niet verwacht binnen de onderzoekslocaties.

Gierzwaluwen zijn heel plaatstrouw, jaren achtereen gebruiken ze dezelfde nestplaats. In de regel is de nestplaats gebonden aan bebouwing. Hij broedt voornamelijk in steden en dorpen waar ze zich nestelen in ventilatieschachten, spleten in de muur of onder dakpannen. De voorkeur gaat uit naar wat oudere woonwijken. De gierzwaluw is niet instaat om vanuit het nest op te stijgen. Hij moet zich

eerste z'n drie meter naar beneden laten vallen om vervolgens weg te vliegen. Voor een geschikte nestlocatie mogen geen belemmerende elementen zoals bomen voor de in- en uitvliegroute staan. De bebouwing binnen de onderzoekslocaties beschikt niet over dakpannen of andere geschikte openingen die door de gierzwaluw kunnen worden gebruikt als nestplaats. Vanwege het gebrek aan geschikte nest- en verblijfplaatsen kunnen nestplaatsen van de gierzwaluw voor alle drie de onderzoekslocaties worden uitgesloten.

De ooievaar nestelt bij voorkeur op menselijke bouwsels. Ooievaars broeden op hoge plekken als bomen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten en houten platforms. Het leefgebied van ooievaar bevindt zich in extensief beheerde weilanden in veengebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. Tijdens het veldbezoek zijn geen nestplaatsen van de ooievaar aangetroffen. Alle drie de onderzoekslocaties beschikken niet over het geschikte habitat en een geschikte nestlocatie voor de ooievaar. Om deze redenen kan de ooievaar worden uitgesloten van de onderzoekslocaties.

De roek is een echt koloniebroeder. De nesten worden in de toppen van hoge bomen gebouwd. Kolonies van roeken bevinden zich veelal in vrijstaande, hoge groepen bomen (vaak populieren) langs snelwegen, treinsporen, kanalen of dorpen. In de nabijheid liggen vaak graslanden waar de roek zijn voedsel zoekt. Tijdens het veldbezoek zijn er geen roeken en of nesten van de roek aangetroffen binnen alle drie de onderzoeklocaties. Om deze reden kunnen nestplaatsen van de roek worden uitgesloten binnen de onderzoeklocaties. Mogelijk kunnen de grasvelden rondom de onderzoeklocaties wel onderdeel uitmaken van de foerageergebieden van de roek.

De sperwer broedt voornamelijk in dichte jonge bossen met naaldbomen, het liefst in een halfopen landschap. De nesten worden dicht tegen de stam aangebouwd. Soms broedt de sperwer ook in tuinen en parken. In de winterperiode wordt de sperwer vaker in bebouwd gebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn er geen waarnemingen van een sperwer en of nest van een sperwer gedaan. Daarnaast beschikken alle drie de onderzoekslocaties niet over het geschikte habitat voor de sperwer. Om deze redenen kan een nestplaats van de sperwer worden uitgesloten van de onderzoekslocaties. Echter kan de sperwer wel incidenteel binnen de onderzoekslocaties voorkomen om te foerageren.

De huismus is een uitgesproken standvogel die meestal dichtbij de broedlocatie aanwezig blijft. De huismus komt veelal voor in gebieden met menselijke activiteit, in gebouwen, dorpen, steden en landelijk gebied. Het voorkeurshabitat bevindt zich op plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met veel groenvoorzieningen. Het geschikte habitat van de huismus bestaat uit een combinatie van factoren, waaronder plekken voor nestgelegenheid, voedsel, dekking (groenvoorzieningen) en plekken voor stofbaden en drinkwater. Tijdens het veldbezoek zijn er op de onderzoekslocaties geen huismussen waargenomen. De bebouwing binnen alle drie de onderzoekslocaties beschikt niet over geschikte nest- of verblijfplaatsen voor de huismus (bijvoorbeeld dakpannen). Om deze redenen kunnen nestplaatsen van de huismus in de bebouwing worden uitgesloten van de onderzoekslocaties.

In de omgeving van de onderzoekslocatie Eemsdelta college zijn gedurende het veldbezoek nog enkele andere vogelsoorten aangetroffen. Het betreffen onder andere: houtduif, koolmees, merel, pimpelmees, waterhoen, zwarte kraai en zwartkop. Daarnaast is een eksternest in één van de ruwe berken aangetroffen (zie figuur 5.1). Deze ruwe berk staat met nog twee exemplaren op de rand van het sportveld vlak naast het schoolgebouw.

Figuur 5.1. Eksternest in ruwe berk aan rand sportveld Eemsdelta college.

In de omgeving van de onderzoekslocatie RENN4 zijn gedurende het veldbezoek enkele vogelsoorten aangetroffen. Het betreffen onder andere: grote bonte specht, houtduif, kauw, koolmees, Turkse tortel en zwarte kraai.

In de omgeving van de onderzoekslocatie verpleeghuis Solwerd zijn gedurende het veldbezoek enkele vogelsoorten aangetroffen. Het betreffen onder andere: boerengans, ekster, gaai, grote bonte specht, houtduif, huiswaluw, kauw, koolmees, staartmees, wilde eend en zwarte kraai. Er was een (grote bonte) specht hoorbaar aan het hakken in de vleugelnoot (boom) die in de voormalige dierenweide staat.

Uit de NDFP kwam naar voren dat er een aantal vogels van categorie 5 in of in de omgeving van de onderzoekslocaties zijn waargenomen. Er zijn in (de omgeving van) het plangebied voldoende alternatieven aanwezig voor categorie 5 soorten. De nesten van deze vogels zijn dan ook niet jaarrond beschermd.

Opgemerkt wordt dat de locaties in het broedseizoen geschikt zijn als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

De NDFP maakt geen melding van beschermde grondgebonden zoogdieren binnen een straal van één kilometer rond de onderzoekslocatie.

Echter tijdens het veldbezoek aan de onderzoekslocatie Eemsdelta college zijn sporen aangetroffen van een steenmarter. De steenmarter komt veelal voor in bebouwde gebieden en cultuurlandschappen. Door zijn grote aanpassingsvermogen kan de soort in vrijwel alle biotopen voorkomen. Toch geeft de steenmarter de voorkeur aan gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Een steenmarter kan binnen zijn leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen hebben, zoals in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes.

Er is een hol naast de fundering van schoolgebouw aan de noordzijde waargenomen (zie figuur 5.2). Dit hol kan mogelijk van een steenmarter of bruine rat zijn. Daarnaast melde een medewerker dat ze in het bijgebouw een steenmarter hebben gezien. Er is onder dit bijgebouw veel ruimte en toegangsmogelijkheid voor de steenmarter naar een potentiële verblijfplaats (zie figuur 5.3).

Figuur 5.2. Hol van mogelijk steenmarter, ondergronds langs de fundering gegraven. Aan de noordzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.3. Ruimte onder het bijgebouw, mogelijke toegangsmogelijkheid voor de steenmarter.

Op de onderzoekslocaties RENN4 en Verpleeghuis Solwerd zijn geen (sporen van) grondgebonden zoogdieren waargenomen. Hierbij wordt overigens opgemerkt dat sporen van kleine zoogdieren in vegetatie lastig zichtbaar zijn. Gelet op het habitattype zouden de onderzoekslocaties en directe

omgeving, onderdeel kunnen uitmaken van het leefgebied van algemene zoogdieren zoals diverse algemene muizensoorten.

Deze verwachte en algemene diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten of soorten die alleen onder de zorgplicht vallen waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Daarnaast worden populaties van deze soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.4 Vleermuizen

In de omgeving van de onderzoekslocaties zijn waarnemingen van de gewone dwergvleermuis bekend uit de NDFF.

Verblijfplaatsen

Eemsdelta college

Tijdens het veldbezoek aan het Eemsdelta college bleek dat er op veel locaties in de stenen muren open stootvoegen aanwezig zijn die toegang tot de spouw bieden. Daarnaast zijn er potentiële verblijfplaatsen aanwezig onder de rode houten gevelbetimmering, tussen de grijze wanden van het gymlokaal, onder de ijzeren strips langs de dakrand en onder losliggende loodflappen (zie figuur 5.4 en 5.5).

Figuur 5.4. Open stootvoegen en ruimte onder rode houten gevel betimmering, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaats vleermuizen.

Figuur 5.5. Ruimte onder grijze wanden van het gymlokaal, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen.

RENN4 schoolgebouw

Tijdens het veldbezoek aan het RENN4 schoolgebouw bleek dat er op veel locaties in de stenen muren open stootvoegen aanwezig zijn die toegang tot potentiële verblijfplaatsen in de spouw bieden. Daarnaast zijn er openingen onder de blauwe gevelbetimmering, openingen rond de regenpijp en ruimte onder de dakranden (zie figuur 5.6 tot en met 5.8).

Figuur 5.6. Open stootvoeg, ruimte onder gevelbetimmering en ruimte bij de regenpijp vormen toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen.

Figuur 5.7. Open stootvoeg en ruimte tussen muur en gevelbetimmering, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen.

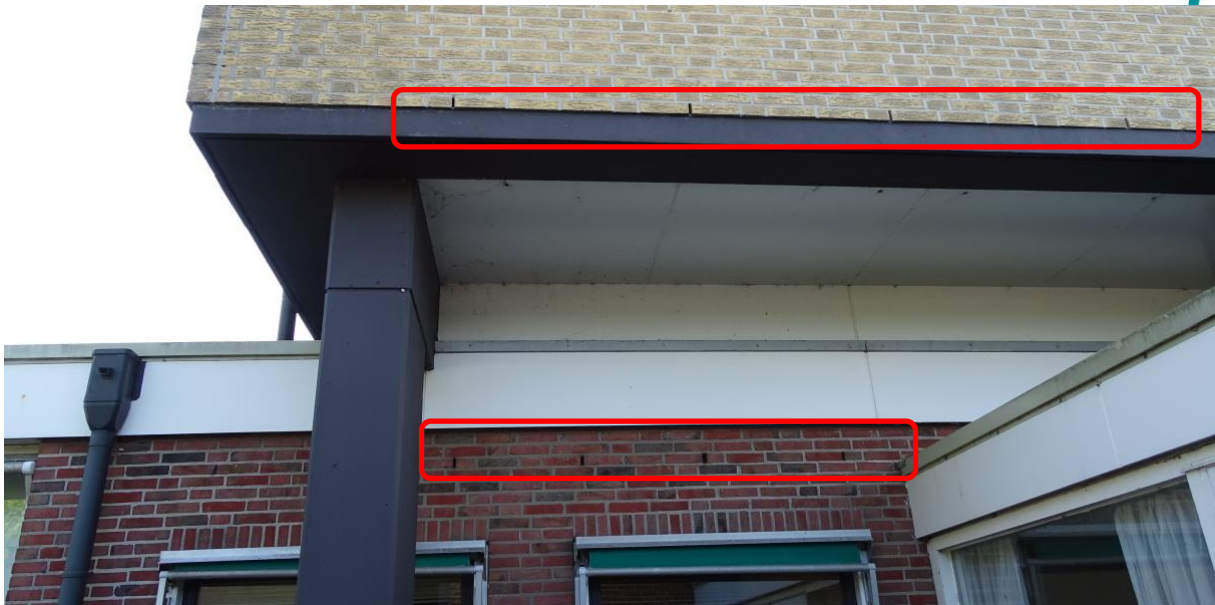
Figuur 5.8. Ruimte onder dakrand en voegen die missen, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen.

Verpleeghuis Solwerd

Tijdens het veldbezoek aan het verpleeghuis Solwerd bleek dat er op veel locaties in de stenen muren open stootvoegen aanwezig zijn die toegang bieden tot potentiële verblijfplaatsen in de spouw. Daarnaast is er op sommige plekken ruimte onder de dakranden en achter de zonneschermen (zie figuur 5.11 tot en met 5.13). Tevens zijn er enkele bomen die kunnen dienen als verblijfplaats, er zijn enkele bomen met holtes, scheuren of los zittend schors (zie figuur 5.14).

Figuur 5.9. Open stootvoegen en ruimte onder de dakrand, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen.

Figuur 5.10. Open stootvoegen, bieden toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen.

Figuur 5.11. Open stootvoegen en ruimte in schuursteen, toegangsmogelijkheden naar potentiële verblijfplaatsen.

Figuur 5.12. Holte in één van de bomen aan de noordzijde van de onderzoekslocatie.

Gewone dwergvleermuizen kunnen in grote groepen overwinteren. In de nazomer worden deze massawinterverblijfplaatsen in grote groepen verkend door voor een dergelijke verblijfplaats te zwermen. Dit gedrag is tot nu toe met name aangetoond bij grotere, hoge gebouwen, zoals flats of kerken. Een zwermlocatie van gewone dwergvleermuizen kan niet worden uitgesloten binnen de onderzoeksgebieden Eemsdelta college en Verpleeghuis Solwerd. Het RENN4 gebouw bestaat uit één verdieping, laagbouw. Omdat massawinterverblijven doorgaans niet in laagbouw worden aangetroffen kan het gebouw van RENN4 worden uitsloten als massawinterverblijf.

Vliegroute

De straten en bosschages in de omgeving vormen lijnvormige elementen die als vliegroute kunnen worden gebruikt door vleermuizen. De aanwezigheid van vliegroutes kan niet worden uitgesloten. Echter gezien de aanwezigheid van alternatieven in de directe omgeving zal het hier niet gaan om essentiële vliegroutes.

Foerageergebied

Mogelijk maken de onderzoekslocaties deel uit van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende soorten vleermuizen. Daar de geplande werkzaamheden overdag plaatsvinden en de locatie en omgeving na ontwikkeling voldoende geschikt zullen blijven als foerageergebied is verder onderzoek naar het voorkomen van foerageergebieden van vleermuizen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën en reptielen

In de omgeving van de onderzoekslocaties zijn geen gegevens van beschermde amfibieën en reptielen uit de NDFF bekend. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen waargenomen ter plaatse van de onderzoekslocatie. In de vijver kunnen algemene amfibieën als bastaard kikker en kleine watersalamander voorkomen. Mogelijk is er in de plantvakken met ondergroei onder de bomen sprake van incidentele verblijfplaatsen (landhabitat) van algemeen voorkomende amfibieën (bijvoorbeeld bruine kikker en gewone pad). Gelet op verspreidingsgegevens, habitateisen en de aard van de onderzoekslocaties wordt het voorkomen van reptielen ter plaatse van de onderzoekslocaties uitgesloten.

De bovengenoemde en verwachte diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.6 Vissen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen gegevens van beschermde vissen uit de NDFF bekend. Het merendeel van de beschermde vissoorten heeft grindbeddingen, grof zand en een betrekkelijk hoge stroomsnelheid nodig als habitat en paaigebied. De grote modderkruiper leeft daarentegen in wateren die relatief ondiep zijn, met een dikke modderlaag en een laag zuurstofgehalte. Vanwege het ontbreken van een geschikt habitat wordt de aanwezigheid van beschermde vissoorten niet verwacht in de onderzoekslocaties.

5.7 Overige soorten

Binnen de onderzoekslocatie verpleeghuis Solwerd ligt aan de zuidzijde een grote vijver. Tijdens het veldbezoek vlogen er meerdere bruinrode heidelibellen rond het verpleeghuis.

Rondom de onderzoekslocaties Eemsdelta college en RENN4 liggen meerdere sloten. Mogelijk zullen er binnen de onderzoekslocaties algemene libellen soorten voorkomen.

Op basis van verspreidingsgegevens, habitateisen en de kenmerken van de onderzoekslocaties, kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied van beschermde libellen worden uitgesloten.

Door het ontbreken van sleutelfactoren zoals waardplanten spelen onderhavige onderzoekslocaties geen cruciale rol voor plaatselijke beschermde vlinderpopulaties.

Tijdens het veldbezoek zijn geen algemene diersoorten uit de overige soortgroepen aangetroffen. Zeldzame, beschermde of Rode Lijstsoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Belangrijke reden hiervoor is dat ter plaatse geen geschikt habitat aanwezig is voor deze soorten.

De overige in de Wet natuurbescherming opgenomen ontheffingsplichtige soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het onwaarschijnlijk is dat de onderzoekslocatie voor deze soorten een functie vervult.

6. Samenvatting en conclusie

6.1 Algemeen

In opdracht van de gemeente Appingedam is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van het Eemsdelta college, RENN4 en verpleeghuis Solwerd te Appingedam.

Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen sloop van het verpleeghuis en beide onderwijsvoorzieningen.

Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is een beeld te krijgen van de aanwezige habitats en de voorkomende beschermde dier- en plantensoorten ter plaatse van de onderzoekslocaties.

De onderzoekslocatie Eemsdelta college heeft een oppervlakte van circa 10.000 m² en bestaat uit een middelbare school en een sportveld.

De onderzoekslocatie RENN4 heeft een oppervlakte van circa 3600 m² en bestaat uit een basisschool met bijbehorende pleinen.

De onderzoekslocatie verpleeghuis Solwerd heeft een oppervlakte van circa 30.000 m² en bestaat uit een verpleeghuis en een vijver.

6.2 Conclusie soortenbescherming

Binnen de onderzoekslocaties zijn geen jaarrond beschermde nesten of potentiële nest- of verblijfplaatsen van vogels als beschreven in de Wet natuurbescherming aangetroffen.

Binnen de onderzoekslocatie Eemsdelta college kan zich in het bijgebouw een verblijfplaats van de steenmarter bevinden. Tevens kan de directe omgeving deel uitmaken van het leefgebied van de steenmarter.

Er kunnen zich in de bebouwing van alle drie de onderzoekslocaties verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Tevens kan de directe omgeving onderdeel uitmaken van het foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen.

De overige te verwachten diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

In de struiken, bomen en vijver kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

6.3 Conclusie gebiedsbescherming

De onderzoekslocaties zijn gelegen ten westen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied de Waddenzee. De afstand tussen de onderzoekslocaties en dit Natura 2000-gebied bedraagt ruim drie kilometer. Gelet op de afstand tot het gebied, de kernopgave van het gebied en de aard van de geplande ingreep is er geen onderzoek in het kader van gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Daarnaast zijn de locaties gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland. Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN is verder onderzoek naar invloeden op het NNN niet van toepassing.

6.4 Aanbevelingen en advies

Nader onderzoek

Het kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter aanwezig zijn in de bebouwing en bomen binnen de onderzoekslocatie Eemsdelta college.

Voor de onderzoekslocatie RENN4 geldt dat het kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing.

Voor de onderzoekslocatie verpleeghuis Solwerd geldt dat het kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing en bomen binnen de onderzoekslocatie.

Verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarters zijn streng beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming. Om te bepalen of er al dan geen verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarters in de bebouwing en bomen aanwezig zijn, is nader onderzoek nodig. Alleen dan kan bepaald worden of er bij de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Leidraad voor vleermuisonderzoek is het vleermuisprotocol van 2017. Voor een volledig vleermuisonderzoek zijn meerdere veldbezoeken nodig in de periode half mei - september.

Het nader onderzoek naar de steenmarter kan jaarrond worden uitgevoerd en bestaat uit het plaatsen en controleren van wildcamera's. Het onderzoek neemt ongeveer twee tot drie weken in beslag.

Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of maatregelen en/of een ontheffing nodig zijn.

Broedvogels

Opgemerkt wordt dat de locaties in het broedseizoen tevens geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermd) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Indien er geen versturende werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen wordt er geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht wat betreft nestlocaties voor vogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

Indien versturende werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden moet voorafgaand hieraan de locatie worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Indien bij de controle in gebruik

zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

6.5 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
S. Nap BSc.

Geraadpleegde bronnen

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Bij12, Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0, juli 2017.

Dietz, C.O., von Helversen & D. Nill (2011). *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

Floron.nl
Identify.plantnet-project.org
Libellennet.nl
NDFF.nl¹
RAVON.nl
SOVON.nl
Synbiosiys.alterra.nl
Vleermuis.net
Vleermuizenindestad.nl
Vlindernet.nl
Vogelbescherming.nl
Zoogdiervereniging.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Bijlage 1

Overzicht vrijgestelde soorten provincie Groningen

Vrijgestelde soorten (artikel 3.10 eerste lid, onderdeel c) provincie Groningen	
Zoogdieren	<p>Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) Bunzing (<i>Mustela putorius</i>) Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>) Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>) Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>) Haas (<i>Lepus europeus</i>) Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>) Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>) Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>) Ree (<i>Capreolus capreolus</i>) Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>) Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>) Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) Vos (<i>Vulpes vulpes</i>) Wezel (<i>Mustela nivalis</i>) Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)</p>
Amfibieën	<p>Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>) Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus Rana esculenta</i>)</p>

MILIEU ADVIESBUREAU

Eco Reest

Advies vanuit een groen hart

